

ИВАН ВАЗОВ
СТИХОТВОРЕНИЯ ЗА МАЛКИ
ДЕЦА

chitanka.info

УЧИЛИЩЕ

*Детенце хубаво,
пиленце любово!
Къде под мишница
с таз малка книжица?*

*Отивам, бабичко,
макар и слабичко,
книга да се уча,
добро да сполуча.*

ЗВЕЗДА

*Звездице ясна,
защо угасна?
— Нощта отива,
денят навива.
Аз бързам нине
в небото сине
да си почина
дор до мрачина...
А мойта кака,
Зорница красна,
ще да причака
Зората ясна.*

ОВЧАР

*Когато бях овчарин
и овците пасях,
бях много благодарен,
макар и сиромах.*

*Щом пукнеше зората,
изкарвах ги навън
и свирях из гората,
подпрян на някой пън.*

*И времето бе кратко
със шарен ми кавал,
и никога тъй сладко
не съм ни ял, ни спал.*

*И днес, когато виждам
овчарче малко аз,
не знам защо завиждам
и охкам си без глас.*

КОН

*Тичай, тичай, коньо,
коньо, вихрогоньо!
По туй равно поле
къмто нашто долъе!*

*Не се заморявай,
гривата развявай,
под теб всякой камен
нека пуца пламен.*

*Че за мене вайка
моя стара майка:
бързам да я зърна,
па да я прегърна!*

*Трета е година
как съм на чужбина.
Тичай, тичай, коньо,
коньо, вихрогоньо!*

ЖЕТВАРКА

*От мъничка навикнах
да ходя по полята
и лете аз обикнах
да жъна там в нивята.*

*От маранята жезжка
аз сърпа не оставям
и работата тежка
със песен я забравям.*

*Така минувам лете
по жетва, жетва злата
и колчем найда цвете,
накичвам си главата.*

КОЛЕДА

*Ой, Коледо, мой Коледо,
роди ми се божже чедо.
Кравай скача от полица
ври в котлето кървавица.*

*Запей, бабо, като лани,
весело на нас да стане:
ой, Коледо, мой, Коледо,
роди ми се божже чедо!*

КРАВА

*Темно е станало,
слънце се не види,
с виме напрацяло
нашата крава иде.*

*Виж как милно гледа
и мучи, горката,
милите си чеда
чака пред вратата.*

*С прясно бяло мляко
праци нейно виме...
Дай ведрото, како,
да я издоиме!*

ОВЦА

Детенце

*Овчице късорока,
овчице плиткоума,
овчице тънконога,
къде така из друма?*

Овца

*Детенце присмехулче
със дрипаво качулче,
със скъсано цървулче,
отивам си на паша:
на двора сенце няма.
А ти къде?*

Детенце

*При мама,
че е сварила каша.*

ГОРА

*Буки високи
тамо растат,
доли дълбоки
тихо шумят.*

*Зверове диви
кроят се там;
елен страшливи
лута се сам.*

*Бурите вият
тамо всегда,
орлите вият
свойте гнезда.*

ПОЛЕ

Ой, поле, поле,
ти, равно поле,
твоите ниви,
ниви шумливи,
са кат морето
в жаркото лето;
твоите полени,
росни, зелени,
пролет богата
кичи с цветята;
твоите ветрища
далеч отвождат,
твоите равнища
не се изхождат.

МАРИЦА

Марице, водице,
отде се сливаш?
Къде отиваш?
Момице, сестрице,
ида от Рила,
планина мила,
оттам извирам,
потоци собирам,
поя полени
с води студени,
разхлаждам всите
в горещините.
Карам мелници,
нося черници^[1]
и все надолу
низ равно поле.
При Одрин града
примам Арда,
другарка бясна,
и Тунджа ясна.
Във Бяло море
аз се изливам,
в широко дворъе
аз си почивам.

[1] Каик, враница (лодка). ↑

ТЪРНОВО

*Там при Трапезица
стара е столица,
царева вдовица;
Янтра я обвива,
с песен я приспива
като самодива.
Върху нея лева
гордо се развева,
сичките съгрева.*

СЕЛЯНКА

Дядо

*Добър час, невясто,
от кое си място?*

Селянка

*Хе, там от селцето —
виж го де, в полето!*

Дядо

*Що си в град ходила?
Що си там чинила?*

Селянка

*Бях дошла със дружки
да продавам крушки.*

Дядо

Сбогом, булче младо!

Селянка

Здрав да бъдеш, дядо!

ВАРДАР

*Шуми Вардар хладни
в красни равнини,
нивя, поля жадни
хлади и пои.*

*Чуйте как той пее
и пѣшка сега!
Как от него вее
жалост и тъга!*

*Той тъгува, плаче,
че на тоя свят
е остан сираче
македонец брат.*

ПЛОВДИВ

*Въз три хълма горделиво
Пловдив се възноси
и полето послушливо
свойта дан му носи.*

*И Марица бистро, леко
гърди му прохлажда,
и Балканът отдалеко
поздрав му проважда.*

СРЕДЕЦ

*При Витош висока,
на поле широко
кат красна зорница
изпъкна столица.*

*Тамо княз народен
царува със слава,
българин свободен
сам се управлява.*

*Боже, не забравяй
надежди ни злати!
Боже, не оставяй —
и другите братя!*

СТАРА ПЛАНИНА

*Хубава е много Стара планина:
лете стада, буки нея веселят,
зиме сняг облича нейни рамена,
пролет при крака ѝ шипъци цъфтят.*

ЗАХОД И ИЗХОД СЛЪНЦЕ

*Слънцето на заход бега,
а със него люта жега;
доста вече то греяло,
доста вече се лутало
и нагоре, и надолу
по небето синьо, голо,
както всички божии хора
и то сеца труд, умора:
требуват му сили нови;
сетни си зари, огньове
на небето то ги дава
и с земята се прощава.
Скоро то накрай небето
ще пропадне във полето,
във полето, под земята,
в своята люлка непозната,
да си легне, попочине,
в сън приятен да премине,
дор се месечко насити,
месец, още и звездите
по небето да светлюкат,
да си гроят и блещукат.
Утре рано изпод земя
пак ще пътя си подземе
и из темни, нощни бездни
то на изток ще възлезне,
ясно лице ще покаже
и „Добрутро!“ ще ни каже...*

СЕЛСКА ЧЕРКОВА

*Всред село ми се издига
бяла черкова висока,
там кандилце едно мига,
влада тишина дълбока.*

*Но по празници големи
тя все буди, съживява
и клепалото не дреме:
всички люде призовава.*

*Да се сбират, да се молят
гологлави и смирени,
и свещеник пред престолът
пее господу хваленъе.*

СВАТБА

*Ясна гайда е писнала,
залюляло се хоро,
млада булка се хванала
цяла в наниз и сребро.*

*А до нея юнак силен
скача весел и засмян,
поглед хвърля ѝ умилен:
той е младий ѝ стопан.*

*Стари сватове наокол
с пълни бѣклици стоят,
често вдигат ги високо
един друг си честитят.*

*Скоро слънце ще да зайде,
мрак ще замени денят,
ала грасовите гайди
дор до утре ще речат.*

ДИМИТРОВДЕН

*Ден Димитров дойде,
хладно зе да става,
лятото отходи,
зима приближава.*

*Всички пременени
празникът посрящат;
момите засмени
сватбите захващат.*

*Птиците последни
на юг отлетяват,
ратаите бедни
мирно се главяват.*

ВЕЛИКДЕН

*Христос възкръсна!
Из гроба тъмни
той мрака пръсна:
пред нас да съмне.*

*Мъжът, детето
сега се радват,
играй небето,
трепери адът.*

*Да пейм, дружина!
Великден днес е!
Цял свят почина:
Христос възкресе!*

ГРОЗДОБЕР

*Пълни гроздове висят
по листнатите лозици
и с кошове да берат
бързат булки и девици.*

*Време весело наста,
по лозята шум и песни...
Дене радост, а ноця
светят огневе чудесни.*

*По полето цял рояк
завървели млади, стари,
грозде влече, носи всяк:
в ръце, в кошници, в товари.*

*Всякой, който се потил,
пълна бъчва ще да има,
ще дочакова Васил,
ще се радва цяла зима.*

СЕЛЮ

*Наште селски хижи
са покрити с слама,
но там няма грижи
и богатство няма.*

*Пътищата тамо
са в трева обрасли,
в двора гледаш само
кошер, купни, ясли.*

*Заран ний телците
караме на паша,
вечер дойм козите
в кошарата наша.*

ОРАЧ

*Кога времето настане —
нивите да се орат,
трябва рано да се стане,
волове да се поят.*

*После впрягам ги в хомотя,
прекръстя се и ора,
хвърлям семе и работя,
та докле се уморя.*

*А пък господ от небето
смето ще разплати
и до друго ясно лето
моят пот ще награди.*

ОТЕЧЕСТВО

*Оня, който не обича
свойта татковина драга,
той се лош човек нарича,
господ нему не помага.*

*Всички братя сме родени
в наша лепа България,
с едно мляко сме кърмени,
една кръв сме всички ния.*

*България рай е земни:
ражда грозде, цвете, жито,
а във нейни гърди темни
много злато е зарито.*

ПРОЛЕТ

*Топли ветрове завяват,
бързо пукат ледовете
и далеч от нас се дяват
студовете, снеговете.*

*Планини зазеленяват,
поток шурти из морави,
небеса се заведряват,
зашумяват вси дъбрави.*

*Кукурякът си излязва
изпод новата тревница
и кокичето показва
чудно бяла си главица.*

*Птичетата ясно пеят
покрай бистричките вади
и тук-там си вече бляят
агънцата по ливади.*

*Пролет! Всичко е засмяно!
И деца отрано стоят
по полето разцъфтяно
да си пеят и играят.*

ЛЯТО

*Лятна жега е настала,
жарко слънцето ми грей,
темна гора занемяла,
лястовичка слабо пей.*

*По полето златни ниви
се люлеят кат море,
ален пукал горделиви
в тях око̀то ще съзре.*

*Веч рекичката пресъхва,
птиците замлъкват там,
хладен ветрец не полъхва,
въздухът е пуст и ням.*

*Дай ни, боже, от небето
ситен дъждец да се лей,
да се прохлади полето
и птичката да запей!*

БЪДНИ ВЕЧЕР

*Бъдни вечер ей настана,
утре е година нова,
в къта чака за зарана
вейка дрянова, сурова.*

*Във огнището блещука
буен пламен и искрее,
а в прозорци често чука
зимна буря и беснее.*

*И бащата седи в къта,
челядта си милно гледа
и към бога мълчешката
благодарност изповеда,*

*че дочакал живо, здраво
ново лято без неволи,
стара майка прикадява
трапезата и се моли.*

ЕСЕН

*Закапаха листата,
посърна ми тревица,
повяхнаха цветята:
я гледайте земята
тъжжи като вдовица!*

*Престаха всички птички
да пеят като луди,
усърнал'те горички
веч никой глас не губи,
и малки лястовички
студът далеч прокуди.*

*Не бойте се, градини,
цветя, гори листнати!
Зимата ще да мине
и пролет пак ще прати
премени вам богати!*

МОЛИТВА

*Дядо господи, прости ме,
моля ти се от душа,
с ум и разум надари ме,
да не мога да греша!*

*Запази ми ти сърцето
от зли мисли и неща,
всичко видиш от небето:
зло до мен недей праща!*

*Дай на мама, дай на тате
здравье, сила и живот,
мир, любов на всички братя
и добро на наш народ!*

ЖЕТВА

*Ниви вече пожелтяха,
златна жетва приближи,
пълни класове узряха,
ей светулка се яви.*

*Млади, спретнати жетварки
с изглед радостен и леп
зеха сърпе, паламарки
да си жънат златен хлеб.*

*Жънат, пеят и снопове
лягат, трупат се навред,
а под сенки орехови
спорен чака ги обед.*

*Вечер с песни, с хороводи
си почиват от трудът.
Зора пукне, ден ми доде,
сърпе грабят и вървят.*

ЗИМА

*Ето зимата настана,
сняг вали, вали, вали
и в бяла си премяна
все земята весели.*

*Във огнището ни свети
и пламти голям огън,
хай, шейните си грабнете,
че пързалки има вън!*

*Да се лъзгаме другарски
по сребристий, гладък лед,
идат празниците царски,
радост има занаяред.*

*От уроци ще починем,
разпус нам ще да дадът
и човеци ще да чинем,
ще се валяме в снегът.*

*Коледа, Васил ще дойдат
и кравай ще ни дарят
и децата ще да ходят
да сурвакват, честитят.*

ПРОЛЕТЕН ДЪЖД

— Ситен дъжд вали, дечица,
всяка капка е желтица!
Деца припкат и крещят,
злато в поли да берат.

— Потърпете, вий, дечица,
сбра-щем първен ний пшеница,
а пък златото тогаз
ще самичко до при нас!

ЕЛА

*Дървари влачат из балкана
ела безвременно заклана.*

*Де нейни клони разцъфтени?
Де нейни стръкове зелени?*

*Елата плаче и проклина,
че тя отрано оц загина:*

*Ах, проклет тоя, що уби ме,
от моите сестри раздели ме.*

*Аз цъфнях млада и засмена
във моята гора зелена.*

*Дано лозата да изсъхне,
де мойта хубост ще заглъхне!*

*Дано домът да се запали,
де мене биха приковали!*

*Дано огнището изсъхне,
де мойто тяло ще загине!*

НИВА

*Ниво, моя ниво,
харно ти отиваш.
Зрееш ти на слънце,
класове наливаш.*

*Вятър ли подухне
от долища горски,
ти се люляш чудно
кат талази морски.*

*Малка птичка пеек,
над теб вий се, пее,
а пък страшен облак
горе се чернее.*

*Ти си зрейш безгрижно,
с ветрите играеш,
людските неволи,
ниво, ти не знаеш.*

*Ветре ли, разкарай
градушка и хала!
Боже, запази я
нивата узряла!*

ЛЕБЕД

*Тихо ветрец разлюлява
синия кристален вир,
красен лебед гордо плава
тамо надлъж и нашир.*

*Гърдо вдига гърди бели,
шия хубава криви;
а върбите са навели,
шушнат с водните треви.*

ПТИЧКА

*Птиченцето труд не знае,
нито грижи както ний,
много, много се не мае,
гняздото си скоро вий.*

*Нощем в клонето се сгуша,
утром — слънце кат изгрей,
то гласа на бога слуша:
трепне криле и запей.*

*Мине пролет разцъфтяла,
минат летни марани,
дойде есен, дъжд и хала,
падне сняг по равнини.*

*Всякой тръпне и се свива;
птиче през море върви,
в топли крайща то почива,
дор се пролет пак яви.*

ПЪРВИЙ СНЯГ

*В детинството ми, в онуй време,
кога животът ни е драг.
Как силно тупкаше сърце ми,
когато виждах първий сняг!*

*На зимата видът суровий
и първий студ, и близний мраз
хиядо радости по-нови
възбуждаха у мен тогаз.*

*Шейната си аз бързо стягах
и грижа що е без да знам,
по мекий сняг с другари бягах
ил с валки биехме се там.*

*О, дни детински, дни благати!
О, драги, румени деца,
тъгите вам са непознати,
смехът играй ви по лица.*

*За вас са песни и пръзалки,
за вас е шум, живот и свет,
о, радвайте се, дор сте малки,
че няма радост занаяред.*

*Но ей детинство ми премина
и първий сняг си пак вали,
настана студ и таз година,
но туй ме веч не весели.*

Аз мисля, мисля за ония,

*които дзъзнат на студа,
които в крайна оскъдия
кълнат си дните на света.*

*Аз мисля бедните вдовици,
без хляб, без покрив що тъжат,
и тамо голите темници,
де мойте братия лежат.*

*И тия, що за зли неволи
е господ на света пратил,
и тез, които гладни, голи
посрещат Коледа, Васил.*

ЦАР СИМЕОН КРАЙ БОСФОРА ШУМ СЕ ВДИГА

*Край Босфора шум се вдига,
лъскат саби, щитове,
ето Симеон пристига,
воеводите зове:*

*„Съберете се, войводи,
храбри орляци безброй;
много войски и народи
паднаха под ножа мой.*

*Скоро гърда Византия
ще да бъде в нашта власт,
стягайте се смело вие,
на пристъп щъ водя вас!“*

*В Цариградските палати
разтрепера се Роман,
прати дарове богати
в Симеоновия стан.*

*„Не щъ дарове, ни злато! —
гордо викна Симеон, —
мойто царство е богато,
златен е и моят трон.*

*Сам Роман да се представи,
нека той да проси мир!
Нека поклон ми направи,
на видя-щем по-подир.“*

*Мъчно, срамно на Романа;
но какво да чини той?
Веч войска му не остана,
нито сърце зарад бой.*

*И разплакан той излиза
из влахернските врата,
с чудотворческата риза
и с молитва на уста.*

*И когато той съгледа
българските редове,
гладни още за победа
и за нови боеве —*

*той падна пред Симеона,
унизено проси мир...
„Остави ми само трона,
давам всичко в тоя мир...“*

*Шумят войски и войводи,
вей се българският стяг,
Симеон умислен ходи,
гордо гледа своя враг.*

УЛОВЕНА ПТИЧКА

Деца

*Видиш, птиченце крилато,
ние в примка те държим
и със тебе цяло лято
няма да се разделим.*

Птичка

*Ах, защо ви съм? Бъдете
милостиви тоя час,
да си хвъркна ме пуснете,
в примката ще умра аз!*

Деца

*Не грижи се, мила птичко,
дор си в нашите ръце;
ще те храниме със всичко,
с захарчица, с млечице.*

Птичка

*Мляко що е не разбирам,
захар ази не кълвя,
само зрънца знам да собирам
и мушици да ловя.*

Деца

Ти зимъска ще загинеш

на полето там сама!
По-добре да си починеш
в нашта клетка у дома.

Птичка

Не се бойте, аз щъ хвъркна
татък в топлие места,
в ваш'та клетка ще издъхна,
макар златна да е тя.

Деца

Мила птичко, ти не знаеш
как е харно тука, виж —
ти със нас ще си играеш,
няма що да се боиш.

Птичка

Мен, дечица, по е харно
да си хвъркам по светът,
тук щъ умра аз навярно,
тясно ми е в тоя кът!

Деца

Право казваш, пиле клето,
тук на мъка ще живеиш,
хай хвъркни си към небето,
на свобода да си пейш!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.